

Otázka: Syndrom CAN

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Nikola Petráčková

SYNDROM CAN = SYNDROM TÝRANÉHO, ZNEUŽÍVANÉHO A ZANEDBÁVANÉHO DÍTĚTE

JE DŮLEŽITÉ SE JÍM ZABÝVAT PROTOŽE:

- týrání, zneužívání a zanedbávání dětí má **vážné důsledky na jejich zdraví a vývoj osobnosti** (včetně generačního přenosu).
- může dítě nezvratně poškodit nebo končit i **smrtí**
- se mu dá **předcházet** (potřeba preventivních opatření a hlavně pomoci ohroženým rodinám)

FORMY SYNDROMU CAN

1. tělesné týrání
2. duševní a citové týrání
3. zanedbávání
4. sexuální zneužívání
5. zvláštní formy (např. systémové nebo organizované týrání a zneužívání)

TĚLESNÉ TÝRÁNÍ

Projevy: Tržné rány, zhmožděné rány a poranění, bití, zlomeniny, krvácení, dušení, smrt

Příčina: nezvládnutá agrese

Následek: tělesné poranění

Oproti jiným formám se **dobře prokazuje.**

PROJEVY

Dítě nechce ukazovat své tělo (chodí nadměrně oblékané i v teplém počasí, odmítá se převléci na hodiny tělocviku), bojí se tělesného kontaktu a uhýbá před ním, bojí se chodit domů, pláče, když má jít domů nebo prodlužuje pobyt mimo domov.

RIZIKOVÍ DOSPĚLÍ = TÝRAJÍCÍ (AGRESOR)

Osoby s psychickými poruchami (psychotici, neurotici), alkoholici, toxikomani, mladí a nezralý rodiče, lidé v dlouhodobě stresující situaci, osoby, které si prošli syndromem CAN v dětství.

RIZIKOVÉ DĚTI = TÝRANÍ (OBĚŤ)

Děti špatně srozumitelné (např. autismus, adopce atd.), přehnaně živé (poruchy pozornosti a hyperaktivita), děti úzkostné, mentálně retardované, s podprůměrným intelektem.

PSYCHICKÉ TÝRÁNÍ

Nadávký, ponižování, strašení, stres, šikana, neuspokojování základních potřeb, vystavování konfliktům, přílišná ochrana dětí, izolace atd.

Vyskytuje se téměř u všech dalších forem syndromu CAN, ale i samostatně.

Nejhůře se dokazuje a nejméně se o něm mluví, ale následky mohou být stejně ničivé jako u jiných forem (riziko sebevraždy dítěte).

Často rodiče své dítě poškozují nevědomě, o psychickém týrání se tolik nemluví a rodiče dělají to nejlepší, co umí.

Dochází k němu při rozvodu, zakládání nové rodiny, když jsou rodiče v dlouhodobém stresu, hodně u dětí nechtěných.

Dítě si nese ve svém životě následky: závislosti a poruchy chování, může trpět depresemi, sníženým sebevědomím, mít somatické potíže (např. bolesti břicha, hlavy), má potíže s adaptací v dospělosti (přízpůsobení se společnosti a vedení plnohodnotného života).

ZANEDBÁVÁNÍ

Nedostatek péče, neuspokojení potřeb dítěte.

1. TĚLESNÉ

- nedostatek, jídla, pití, lékařské péče atd.

2. CITOVÉ

- nedostatek lásky, zájmu, pozornosti

3. VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

- časté absence ve škole, dětská práce

Dále sem patří: nedostatek lékařské péče (dítě není přihlášeno k lékaři, není očkované), dítě chodí často špinavé, jeho oblečení neodpovídá počasí, v domácnosti jsou zdravotně závadné podmínky (např. odpadky, výkaly), dítě je smutné, uzavřené, agresivní nebo neurotické (tiky, kousání nehtů atd.)

RIZIKOVÍ DOSPĚLÍ = TÝRAJÍCÍ (AGRESOR)

Jako u tělesného, mentálně retardované osoby, somaticky a smyslově nemocní, osamělý rodič.

RIZIKOVÉ DĚTI = TÝRANÍ (OBĚŤ)

Děti neaktivní, pomalé, hodně unavené (pozor na podvýživu), postižené (mentálně, tělesně,

smyslově)

Zanedbávání dítěte ještě nemusí být důvodem k jeho odebrání z rodiny.